

en ganske overordentlig Grad. Kreditforeningerne bleve i sin Tid stiftede ved Statens Hjælp af det den Gang eneraadende national-liberale Parti, og den bureaukratiske Mand, som herskede den Gang, har fuldt ud gjort sig gjældende i Kreditforeningens Statuter og Maade at virke paa. I hvilken Grad Jordbruget blev stillet uheldig ved disse Statuter, skal jeg tillade mig blot at nævne et Par Exempler paa; jeg har allerede anført det store Formue-Lab, som resulterede af Obligationernes lave Kurs. Hvad jeg nævner her, vedrører nærmest den jyske Kreditforening, som er den, jeg nærmest kjender; men jeg antager ikke, Forholdene ere stort forskjelligt i de andre Landkreditforeninger. Den Gang Kursen var saa lav, begyndte den jyske Kreditforening for at styrke sig selv og sine Interesser at opkjøbe Obligationer efter Kurs til den aarlige paabudte Amortisation. Efter Statuterne kunde de indkalde ved Lodtræning de Obligationer, der aarlig skulde indløses. Det var altsaa en stor Fordel, Kreditforeningerne fik ved at købe ind de Obligationer, der aarlig skulde amortiseres. Herimod nedlagde Børsen en meget bestemt Indsigelse. Om det skete officielt eller ikke, veed jeg ikke; men underhaanden blev det tilkjendegivet Bestyrelsen for den jyske Landkreditforening, at hvis de ikke hørte op med de Indkøb, kunde de risikere at blive slettede paa den officielle Kursliste; de havde at trække Lod om, hvilke Obligationer der skulde indløses til Pari, og altsaa give Slip paa den Fortjeneste, Foreningen kunde have ved at opkjøbe til Kurs de Obligationer, som den skulde indløse eller amortisere. Saa vidt jeg veed, gav Bestyrelsen efter, og siden den Tid blev der ogsaa truffet Lod. Men senere, da Obligationerne naaede op omtrent til Pari eller rettere sagt i de ældre Serier naaede Pari eller derover, blev Forholdet et andet. Naar en Saantager besluttede at betale sin Gjæld eller en Del af sin Gjæld og mødte hos Kreditforeningen med sin Sum, blev der ham svarret: Net, vær'sgo, vi kunne ikke udtrække Obligationer for det Beløb; vær'sgo at købe Obligationer. Altsaa den Saantager, der i sin Tid havde modtaget Kreditforeningsobligationer, som han maatte sælge til en Kurs af ca. 80 pCt., han blev nu nødt til, naar han vilde afdrage sit Laan, at indkjøbe Obligationer, ikke alene til Pari, men ogsaa, hvis Kursen var derefter, over Pari. Det var altsaa et smukt System til Udplyndring af Jordbruget, i særdeleshed, naar det erindres, at Kreditforeningerne inddelte deres Ublaar i Serier; og da en Landeieendomsbesidder i de forløbne 10—20 Aar ikke

har kunnet blive staaende eller meget sjældent har kunnet blive staaende ved de oprindelige Laan, men har maattet forny og ombytte disse Laan, har Følgen været, at han maatte gaa fra en Serie til en anden, altsaa faktisk maatte betale for hver Ombytning af Laanet en saadan Tribut. Jeg skal tilføje den Mærkelighed, at naar Laangiveren kommer op for at betale sin Gjæld til Kreditforeningen, faar han den Bæst, at det ikke kan tillades ham, medmindre han desuden betaler $\frac{1}{2}$ pCt. Afgift til Reservefonden. Det er et ganske eiendommeligt Princip, at man skal betale for at faae Lov til at betale sin Gjæld. Paa den Maade har Kreditforeningen som sagt været Midlet, hvorigjennem Jordbruget har tilsat betydeligt af sin Kapital. Efterhaanden have imidlertid Forholdene forandret sig, da Tidene bleve for vanskelige tog Fællesforeningen for de jyske Landbosforeninger, som Repræsentant for alle aktuelle og eventuelle Saantagere og Interessenter i den jyske Kreditforening, efter Opfordring paa forskjellige Delegeretmøder, Sagen i sin Haand og henvendte sig til Kreditforeningens Bestyrelse med Andragende om en Konference, for om muligt at se at virke hen til heldigere Forhold for det jyske Jordbrug. Først blev naturligtvis Fællesforeningens Bestyrelse afvist med den Bemærkning, at det vedkom ikke den, men da Bestyrelsen gjorde gjældende, at det var paa alle Interessenters Vegne, baade de nuværende og de tilkommende, at den fremtraadte og ikke af egen Drist, blev Bestyrelsen høfligere, og man kom til en venstabelig Forhandling, hvoraf Resultatet blev, at der virkelig blev foretaget Skridt fra Bestyrelsens Side, som gjorde, at de jyske Kreditforeningsobligationer efterhaanden hævede sig op til en meget smuk Kurs paa Verdensmarkedet. Femte Serie af de jyske Kreditforeningsobligationer blev ved det Skridt, som den Gang blev foretaget efter Initiativ af de jyske Fællesforeningers Bestyrelse, og som jeg ellers ikke nærmere skal gaa ind paa, hævet til Pari i Righed med Statsobligationer og andre, og naar man undtager, at der en Gang imellem kan være et eller andet lille Sammenstød, er i dette Dieblik Forholdet mellem den jyske Kreditforening og det jyske Jordbrug særdeles venstabeligt, og jeg tror man ser hen til hinanden med gjensidig Tillid. Alligevel er det klart, at under de nuværende Forhold er en mindre Forening som den jyske Kreditforening og alle andre mindre Kreditforeninger ude af Stand til i Virkeligheden at hjælpe Jordbruget i saa fuldt Maal, som det tror at have Ret til at fordrø. Som den høitærede Finanzminister